

Vastine

29.10.2025

Asianro 588/10.03.00/2022

Janne Korhonen

Neulaniemen ulkoilureitin kunnostaminen, vastine maisematyöluvasta jätettyihin lausuntoon ja muistutuksiin

Selostus

Kuopion kaupungin alueelliset ympäristönsuojelupalvelut oli 16.1.2023 kuuluttanut otsikossa mainitun kohteen maisematyölupahakemuksen nähtäville. Hakemusasiakirjat olivat nähtävillä 18.1.2023 – 1.2.2023 Kuopion kaupungin verkkosivuilla osoitteessa: www.kuopio.fi/ilmoitustaulu.

Muistutukset ja mielipiteet oli toimitettava ennen nähtävillä olon päättymistä: ympäristö- ja rakennuslautakunnan toimistoon (Suokatu 42, PL 1097, 70111 Kuopio) tai sähköpostiosoitteeseen ymparistonsuojelu@kuopio.fi.

Hakemuksesta jätettiin muistutuksia yhteensä 2 kpl, joista kumpikin oli yksityishenkilöiltä. Lisäksi hakemuksesta jätti lausunnon Pohjois-Savon ELY-keskus. Muistutuksen jättäneet yksityishenkilöt asuvat suunnitellun reitin läheisyydessä.

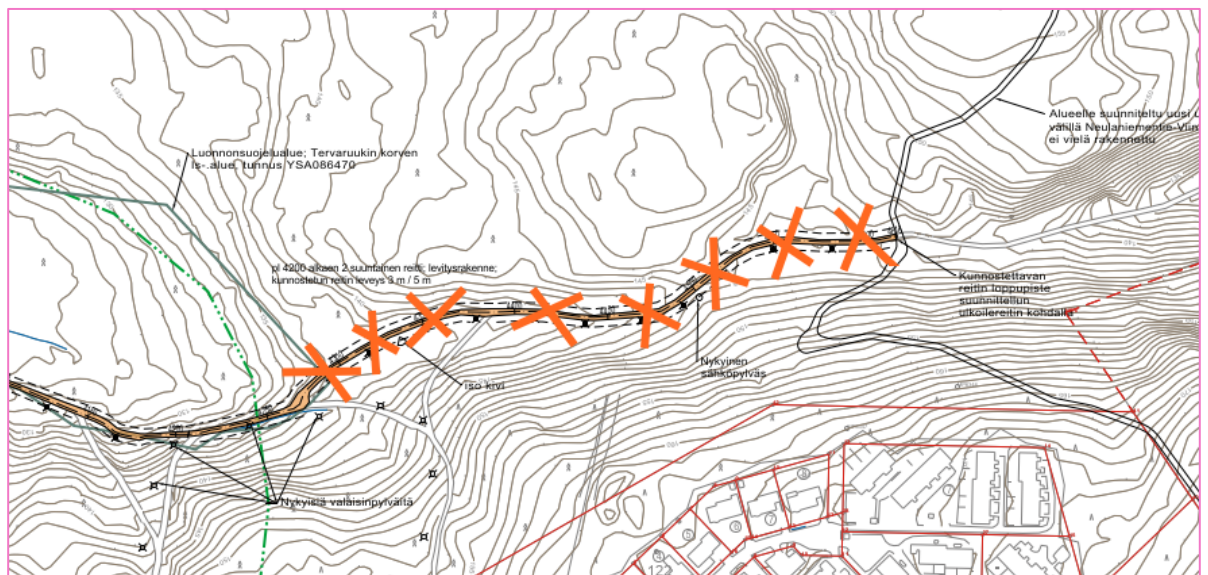
Hakemuksen muistutuksiin vastaaminen on viivästynyt, koska alun perin hakija suunnitteli Neulamäen ja Neulaniemen alueiden ulkoilureittien kunnostusta ja rakentamista kokonaisuutena, johon kuului myös Neulaniementien ja Viinaniemen välille suunnitellun uuden ulkoilureitin rakentaminen. Uuden ulkoilureitin rakentamiselle haettiin maisematyölupaa samaan aikaan kuin tässä vastineessa kyseessä olevalle ulkoilureitin kunnostukselle. Molemmat hankkeet oli tarkoitus myös toteuttaa samanaikaisesti.

Neulamäenrinteen asemakaavoitusprosessin alkaminen vaikutti kuitenkin uuden ulkoilureitin suunnitelmaan. Uusi reitti katsottiin järkevämmäksi rakentaa vasta kaavan valmistumisen jälkeen. Kaavaproessin edetessä reitin sijoituksen havaittiin muuttuvan alkuperäisestä suunnitelmasta. Tämän vuoksi uudelle Neulaniementie-Viinaniemi ulkoilureitille haettu maisematyöluva otettiin pois käsittelystä ja reitti päätettiin suunnitella uudelleen kaavoitusprosessin aikana ja sen jälkeen.

Edellä mainitusta syystä uuden ulkoilureitin rakentamishanke ja tätä vastinetta koskeva Neulaniemen reitin kunnostushanke on päätetty toteuttaa toisistaan riippumattomina erillisinä hankkeina. Lupahakemuksessa esitettyä

kunnostettavan ja valaistavan reitin osuutta on päätetty myös lyhentää alkuperäisen hakemuksen mukaisesta, koska kunnostettavan reittiosuuden ja mahdollisen myöhemmin rakennettavan uuden reitin liitospaikka ei ole vielä tarkalleen tiedossa. Hakemuksen mukainen reittiosuus plv 4270 – 4616 jätetään pois kunnostushankkeesta. Kuvassa 1 on esitetty poistettava osuus.

Paaluvälillä 3000-4270 (väli Tervaruukki- Tervaruukin korven luonnosuojelualueen itäreuna) reitti tullaan rakentamaan siten että reitin kokonaisleveys on 3,5 m, eli tällä osuudella nykyistä reittiä ei levennetä. Tällä välillä rakennekerrosleveys on 2,5 m ja pientareiden leveys molemmin puolin noin 0,5 m. Reitti tulee olemaan hakemuksesta poiketen kahteen suuntaan hiihdettävä myös em. paaluvälillä ainakin niin kauan kuin uutta ulkoilureittiä ei ole rakennettu.

Kuva 1. Alkuperäisen hakemuksen mukaisesta kunnostettavasta reitistä pois jäävä osuus.

Vastine

Pohjois-Savon Ely-keskuksen lausunto

ELY-keskuksen lausunnossa esitettiin, että hakemuksessa ei ole riittäviä tietoja poistettavan puustoon määrään ja sijaintiin liittyen. Lisäksi lausunnossa mainittiin, että alueella tulisi tehdä maastokatselmus, jotta voidaan varmistaa, että Natura-alueen luontoarvoja ei vaaranneta.

Alueella tehtiin maastokatselmus 23.8.2023. Mukana oli edustajia Kuopion kaupungilta ja ELY-keskukselta. Muistio maastokäynnistä on esitetty liitteenä.

Muistiossa esitetyssä karttaotteessa kunnostettava reitti on jaettu osa-alueisiin 1-4 ja 16-19. Maastokäynti tehtiin osa-alueille 16,17,18 ja 19 koska niillä reitti sijoittuu Natura-alueelle ja sivuaa luonnonsuojelualueita.

Maastokäynnin perusteella sovittiin seuraavia asioita, jotka täsmentävät tai korjaavat alkuperäisen hakemuksen mukaisia suunnitelmia;

- Osuuksilla 16-19 reitin valaistus sijoitetaan kokonaisuudessaan reitin eteläpuolelle. Tässä poiketaan hakemuksen esityksestä, jossa valaisimia on paikoin esitetty sijoitettavaksi osuuksilla 16-19 myös reitin pohjoispuolelle
- Luonnonsuojelualueiden kohdilla puita ei poisteta muuten kuin turvallisuussyistä (lahot puut joilla kaatumisriski)
- Suojelualueiden kohdilla ei ole tarvetta kaivaa eikä täyttää reunaojia. Muilla paikoilla oja voidaan kunnostaa, mutta Natura-lehtokuvioilla se kuitenkin tehdään vain kevyesti ojan pohjaa tasaamalla. Valaistuksen maakaapeli asennetaan nykyisen reitin pohjalle ja valaisintolppien asennuskuoppien kaivuut voidaan tehdä reitin eteläpuolella, samoin kuin tarpeellisten puiden poistot noin puurivin leveydeltä. Natura-alueen lehtokuvioiden kohdalla yksittäisten puiden poistaminen on mahdollista tarvittaessa.
- Hakemuksessa esitetty reitin reunoilta poistettavan puuston määrä ei pidä paikkaansa osuuksien 16 - 19 kohdilla (esitetty poistettavaksi 233 puuta). Kunnostuksen yhteydessä tarvitsee poistaa vain yksittäisiä puita reitin eteläpuolelta. Reitti on jo nykyisellään riittävän leveä yhteen suuntaan toteutettavalle ladulle.

Osa-alueilta 1-4 on hakemuksessa esitetty poistettavaksi yhteensä 143 puuta.

Seuraavassa taulukossa on eritelty puuston poiston määrä osa-alueilla 1-4.

Poistettavien puiden kesimääräinen läpimitta on: männyt 25 cm, kuuset 27 cm ja koivut 23 cm.

Taulukko 1. Osa-alueilta 1-4 poistettavan puuston määrä alueittain

	mänty	kuusi	koivu
Osa-alue 1	0	3	13
Osa-alue 2	13	10	13
Osa-alue 3	32	13	19
Osa-alue 4	6	11	10
Yhteensä	51	37	55

Muistutukset

Yhdessä muistutuksessa esitettiin kunnostetun reitin olevan liian leveä ja pelättiin valaistuksen aiheuttamia hättävää vaikutuksia. Lisäksi kiinnitettiin huomioita asuinalueen ja reitin välisen suojapuuston riittävyyteen, leveämmästä reitistä aiheutuvaan maisemahaittaan ja alueen luontoarvojen ja luontokokemuksen vähenemiseen.

Toisessa muistutuksessa otettiin esille samoja asioita kuin ensimmäisessä, ja esitettiin lisäksi useita muita havaintoja ja vaatimuksia.

Seuraavissa kohdissa käydään läpi muistutuksissa esiin nostettuja asioita ja esitetään vastauksia niihin.

Kuulutusaikataulu

Lupaviranomainen päättää kohteen kuulutusaikataulun.

Suunnitelman nähtävillä olo

Muistutuksen tekijä on esittänyt, että ennen lupahakemuksen toimittamista hanke olisi pitänyt käyttää arvioitavana jossakin kaupungin lautakunnassa ja asettaa nähtäville.

Tässä hankkeessa on kyseessä olemassa olevan ulkoilureitin kunnostuksesta ja sen tason parantamisesta. Hankkeessa ei rakenneta uutta reittiä, merkittävin muutos ympäristöön aiheutuu reitin levennyksestä ja sen vaatimasta puuston poistosta osalla matkaa sekä valaistuksen rakentamisesta reitille.

Lähin kiinteistö sijaitsee hankealueesta noin 180 m päässä. Hankealueen ja kiinteistön välissä on metsäaluetta lähes koko matkalla.

Peruskunnostushankkeiden lautakuntakäsittelyyn vieminen ja nähtäville asettaminen on tapauskohtaista, tässä hankkeessa hakija ei katsonut sitä tarpeelliseksi.

Lupahakemuksen selkeys

Yhdessä muistutuksessa on valitettu hakemuksen kielen ja kuvien epäselvyydestä.

Itse hakemustekstin epäselvyydestä ei ole annettu esimerkkejä, valitus koskenee hakemuksen liitteenä ollutta suunnitelmakartta- ja poikkileikkauskuvaa.

Kirje

29.10.2025

Asianro 588/10.03.00/2022

Suunnitelmakuva on laadittu niin, että se on luettavissa selkeänä normaalilla, ilmaisella pdf- lukuohjelmalla. Jostain syystä muistutuksen tekijä ei ole saanut kuvaa avattua oikealla tavalla tai hän on nähnyt epäselvänä tulostetun version.

Suunnitelmakuva on tarkastettu ennen hakemuksen nähtäville asettamista, ja se on ollut selkeästi luettavissa. Tule huomioida, että kuvan tulostuskoko on 1160 x 891 mm. Jos kuvan avaa / tulostaa A3 tai A4 koossa, se ei varmaankaan ole luettava.

Koska asiaa ei otettu esille nähtävillä oloaikana, ei voida enää tässä vaiheessa tietää, missä vika on ollut. Täsmennystä olisi kannattanut kysyä nähtävillä olon aikana, jolloin ongelmaan olisi löydetty ratkaisu.

Väite, että hakemuksen kuvat tehtäisiin tahallaan vaikealukuisiksi on virheellinen.

Suojelualueiden rajat

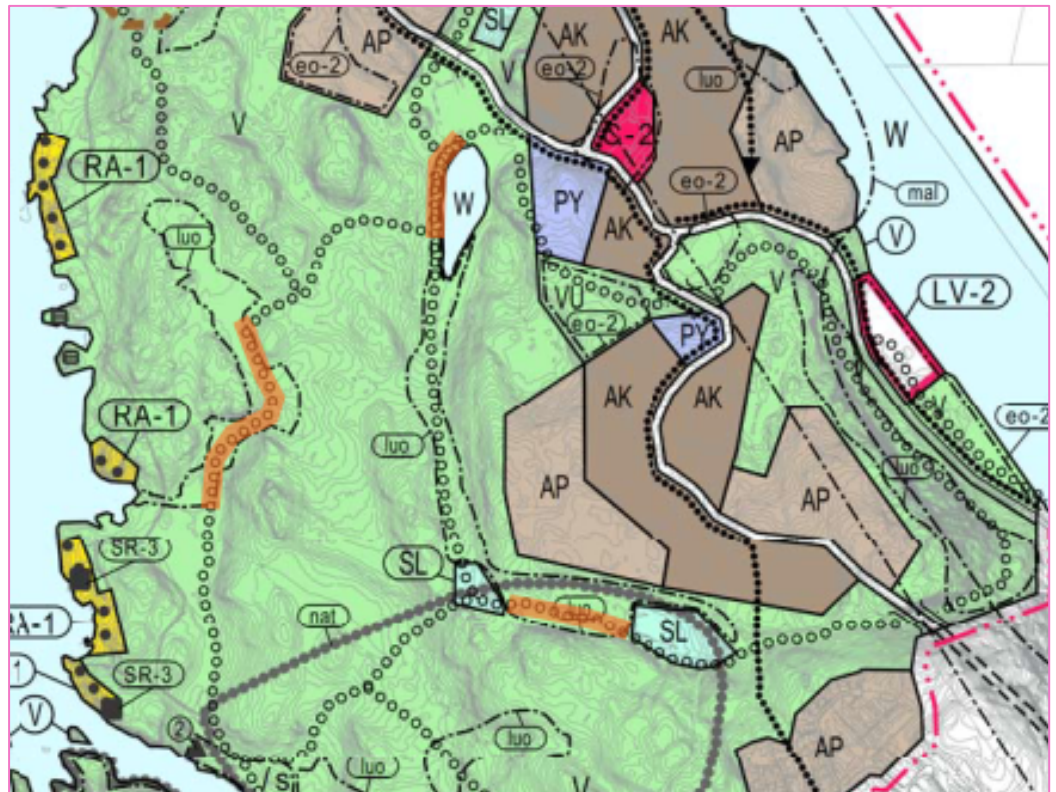
Yhdessä muistutuksessa tekijä väittää, että hakija vääristelee ja kätkee tietoja suojelualan rajoista.

Hakemuksessa ei vääristellä tai kätketä tietoja. Hakemuksessa esitetyissä tiedoissa on pieniä puutteita ja epätarkkuuksia. Niitä täsmennetään seuraavissa kohdissa.

Yleiskaavan luo-alueet

Hakemustekstissä on mainittu, että *Reitti sijoittuu osittain osayleiskaavassa esitetyille luo-alueille (luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue), jotka sijaitsevat osayleiskaavan virkistysalueilla (V).*

Luo-alueita ei ole kuitenkaan esitetty hakemuksen liitteenä olevalla suunnitelmakartalla. Seuraavassa kuvassa on esitetty oranssilla viivalla, missä kohtaa yleiskaava-aluetta kunnostettava reitti sijoittuu luo – alueelle.

Kuva 2. Kunnostettavan reitin sijoittuminen yleiskaavan luo-alueille

On huomioitava, että kaavoissa esitetyt *luo-alueet* eivät ole varsinaisia luonnonsuojelualueita, vaikka ne tuleekin huomioida maankäytössä. Ulkoilureitti on kulkenut tällä sijainnilla jo osayleiskaavatyön aikana ja kaavamerkintää asetettaessa kaavakartalle.

Varsinaiset suojelualueet

Natura-alueen rajausta ja luonnonsuojelualueiden rajaukset on esitetty hakemuksen liitekartalla. Kunnostettava reitti sijoittuu paaluvälillä 4020 – 4290 Tervaruukin korven luonnonsuojelualan etelärajalle.

Luonnonsuojelualan perustamispäätöksessä on esitetty rajausta, joka on myöhemmin digitoitu. Perustamispäätöksen peruskartan piirtotarkkuus ei ole ollut samaa luokkaa kuin nyt esitetyssä hakemussuunnitelmakartassa.

Ulkoilureitti on kulkenut samassa kohtaa jo luonnonsuojelualuetta perustettaessa, ja tarkoitus on tuolloin ollut rajata suojelualan eteläosa ulkoilureittiä mukaillen. Vaikka suunnitelmakartalla esitetty rajausta ulottuu paikoin vähäisessä määrin ulkoilureitin eteläpuolelle, todellisuudessa suojelualan raja noudattelee alueen eteläosassa ulkoilureitin linjaa. Reitti ei siten ole suojelualueella.

Ulkoiluharrastamisen mahdollisuuksien parantaminen

Yhdessä muistutuksessa väitetään, että hanke huonontaa ympärivuotista ulkoiluharrastamista.

Reitin leventäminen parantaa hiihtomahdollisuuksia ja lisää turvallisuutta mäkisillä osuuksilla. Tasauksen nostaminen ja kuivatuksen parantaminen vaikuttaa myös reitin kesäkäyttöön. Hanketta on lähdetty toteuttamaan juuri siksi, että kaupunki on saanut palautetta ja toiveita reitin kunnostamiseksi, leventämiseksi ja valaisemiseksi.

Reitin valaiseminen parantaa merkittävästi ulkoilumahdollisuuksia silloin kun iltaisin on pimeää, eli noin 6 kk vuodessa. Aukkaiden lähiliikumahdollisuuksien edistäminen voidaan nähdä myös ympäristön kannalta positiivisena tekona.

Muistutuksessa reitin kunnostuksen ja valaistuksen vaikutuksia maisemaan ja luontoon on reilusti liioiteltu.

Lajistoarvot ja luonnonsuojelu

Yhdessä muistutuksista sanotaan, että alueella tehtyjä luonto-, lajisto ja kasvillisuuskartoituksia ei ole käyty läpi hakemuksessa ja että luontoarvot on hankkeessa sivuutettu. Huoli luontoarvojen vähenemisestä oli mainittu myös toisessa muistutuksessa.

Kyseessä on nykyisen reitin kunnostus, jossa osin levennetään reittiä ja poistetaan puustoa levennyksen ja kunnostuksen vaatimalta alueelta.

Hankkeesta on pyydetty lausunto Pohjois-Savon ELY-keskukselta ja hankkeessa on ollut mukana Kuopion kaupungin luonnonsuojelusuunnittelusta vastaavia henkilöitä. ELY-keskuksen edustajien kanssa 23.8.2023 tehdyn maastokäynnin yhteydessä sovittujen ja tässä vastineessa esitettyjen suunnitelmamuutosten jälkeen voidaan katsoa, että hankkeessa on huomioitu riittävällä tasolla luontoarvot ja suojelualueet. Hanke ei näin ollen heikennä alueiden suojeluarvoja.

Reitin leveys

Molemmissa muistutuksissa reitin leveyttä pidettiin liian suurena.

Nykyisten normien mukaan kahteen suuntaan hiihdettävän ladun tulee olla vähintään 5,0 m leveä, jolloin väylällä voi olla latu-urat molempiin suuntiin ja keskellä yksi luisteluväylä.

Kirje

29.10.2025

Asianro 588/10.03.00/2022

Vaikka nykyiset ladut ovat kapeampia, kannattaa latuväylää kunnostuksen yhteydessä leventää, mikäli se on luontoarvot huomioiden mahdollista. Mäkiosuuksilla väylän riittävä leveys lisää myös turvallisuutta.

Natura- ja luonnonsuojelualueiden kohdilla reittiä ei levennetä nykyisestä.

Puuston raivaus

Toisessa muistutuksista on vastustettu reitin vieruspuuston kaatoa reitin levennyksen vuoksi.

Puustoa on suunniteltu poistettavaksi siltä osin kuin tarvitaan reitin leventämiseksi ja osin laduille varisevien havunneulasten ja oksien määrän vähentämiseksi.

ELY-keskuksen kanssa tehdyllä maastokäynnillä sovittiin, että suojelualueilla puustoa poistetaan reitin reuna-alueita vain turvallisuussyistä. Tällöin poistettavan puuston määrä vähenee noin puoleen hakemuksessa esitetystä.

Koska kyseessä on nykyinen, kunnostettava reitti, hankkeen maisemavaikutukset eivät tule olemaan suuria.

Valaistus

Toisessa muistutuksessa pelättiin reitin valaistuksen haittavaikutuksia mm. asutukselle, toisessa valaistusta pidettiin maisemahaittana ja tarpeettomana kulueränä.

Koska kunnostettava reitti sijoittuu noin 180 m päähän lähimmästä kiinteistöstä ja välissä on metsää, ei reitin valaiseminen aiheuta haittaa asutukselle.

Ulkoilureitin valaisemisesta on tullut vuosien aikana usein toiveita. Kuten muistutuksessakin sanotaan, valaistuksen tarve on noin 6 kk vuodesta, mikä on merkittävä ajanjakso.

Usein ihmiset ovat pimeänä vuodenaikana valoisana aikana töissä, ja vapaa-aikana iltaisin on jo pimeää. Tällöin tarve valaistuille ulkoilureiteille korostuu. Valaistus parantaa myös turvallisuutta. Jotkut voivat käyttää pimeällä mukana kuljetettavia valaisimia, mutta ne eivät korvaa kiinteää valaistusta.

Valaistus tulee olemaan säädettävä ja sammuu klo 21 jälkeen illalla. Valaistus voidaan myös suunnitella toimivaksi niin, että se mukautuu valontarpeeseen ja toimii esim. liiketunnistimin.

Valaistu ulkoilureitti parantaa monen kuntalaisen ulkoilumahdollisuuksia pimeinä vuodenaikoina.

Kirje

29.10.2025

Asianro 588/10.03.00/2022

Luvan valmistelutavan lainmukaisuus

Lupaviranomainen päättää, tarvitseeko hanke lautakuntakäsittelyä. onko valmistelutapa muuten lainmukainen ja tuleeko lupahakemusta kuuluttaa uudelleen nähtäväksi.

Muistutuksissa esitetyt muutokset suunnitelmiin

Muistutuksissa vaaditaan joko lupakäsittelyn keskeyttämistä, nähtävillä olon jatkamista tai useita suunnitelmamuutoksia sekä lupamääräysten asettamista.

Hakija esittää, että lupakäsittelyä ei keskeytetä. Muistutuksissa esitetyistä lupamääräyksistä ja muutosvaatimuksista todetaan seuraavaa:

- A) Toimenpiteitä ei aloiteta ennen kuin lupapäätös on lainvoimainen
- B) Hakija katsoo, että luontoarvot on jo riittävällä tavalla huomioitu hankkeessa. Pohjois-Savon ELY-keskus on antanut hankkeesta lausunnon ja sen perusteella on tehty maastokäynti alueelle ja muutettu alkuperäisessä hakemuksessa esitettyä suunnitelmaa kuten tässä vastineessa on esitetty.
- C) Tervaruukki-Tervaruukinkorpi välillä, yleiskaavan suojelluilla alueilla (Natura-alue ja luonnonsuojelualueiden reunamat) hiihtoleveys tulee olemaan 3,5 m. Muilla alueilla hiihtoleveydeksi esitetään alkuperäisestä hakemuksesta poiketen 5,0 m (1+3+1)
- D) Tervaruukki-Tervaruukinkorpi välillä, yleiskaavan suojelluilla alueilla (Natura-alue ja luonnonsuojelualueiden reunamat) reunapuuston raivaus toteutetaan ELY-keskuksen 23.8.2023 tehdyn maastokäynnin muistion mukaisesti. Muilla alueilla raivausleveydeksi esitetään alkuperäisestä hakemuksesta poiketen 8,0 m.
- E) Hakija huolehtii rakennustyön asianmukaisesta valvonnasta
- F) Valaistus voidaan suunnitella toimivaksi niin, että se mukautuu valontarpeeseen ja toimii liiketunnistimin
- G) Suojelualueiden tietoa ei ole vääristelty. Hakemukset puutteet ja ristiriidat on korjattu tässä vastineessa.
- H) Asia on käsitelty aiemmin tässä vastineessa.
- I) Hankkeen ennakoituja vaikutuksia ei kaunistella, vaan ne esitetään totuudenmukaisesti
- J) Hakija huolehtii hankkeen rakennustöiden kunnollisesta viimeistelystä

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Ismo Heikkinen, kaupungininsinööri

Liitteet

588/2022 Neulamäen reitit_maastokäynti 23082023 muistio

Jakelu

Alueellinen ympäristönsuojelu

Masa.o Wacklin

Jari Eskelinen